

Směrnice k obsahu vybraných činovníckých kvalifikací:

Příloha č. 2 – Obsah vůdcovské zkoušky

Kompetenční profil vedoucího oddílu

Níže uvedený kompetenční profil obsahuje seznam nezbytných a klíčových kompetencí VZ. Povinně zkoušené kompetence jsou označeny slovem **ano** ve sloupci zkouška.

Oblast 1 – Osobnost

oblast	kategorie	číslo	zkouška	KOMPETENCE	KOMENTÁŘ
Oblast 1 - Osobnost	K	1		Ví, proč se věnuje vedení skautského oddílu.	
	N	2		Je vůči skautskému hnutí a Junáku – českému skautu loajální – není s ním ve vědomém rozporu, vnímá je kladně či neutrálně.	Jinak by bylo lépe, aby se výchově dětí věnoval jinde.
	N	3		Je si vědom, jaké nároky na něj osobně klade vedení oddílu a co mu přináší.	Chceme, aby tušil, co obnáší vedení oddílu po stránce přínosů i ztrát.
	K	4	ano	Umí charakterizovat základní znaky skautingu, ví, co dělá skauting skautingem.	Chápe poslání skautingu, rozumí jeho třem principům a ví, co je skautská výchovná metoda.
	K	5	ano	Rozumí hodnotám, na kterých stojí skautské hnutí, umí je popsat a umí vysvětlit, proč tyto hodnoty sdílí.	Jde o hlubší zamyšlení, nejzákladnější znalost a porozumění obsahuje předchozí kompetence.
	K	6		Chápe skauting jako hnutí, které reaguje na potřeby dnešních dětí a současné společnosti.	Umí popsat, v čem je skauting moderním a pružným hnutím.
	K	7		Nechápe skauting jako místo, kam utíká před vnějším světem.	Umí žít i v jiných sociálních skupinách než ve skautských. Ví, jak se realizovat (a realizuje se) v životě i jinými činnostmi než skautingem.
	K	8		Ví, jak aplikovat získané vědomosti a dovednosti ze skautské činnosti v každodenním životě a naopak.	
	K	9		Má představu o velikosti skautského hnutí a jeho možnostech ovlivňovat svět (jeho roli ve společnosti).	

K	10	Má základní přehled o historii skautingu v českých zemích. Rozumí tomu, jak je současná tvář českého skautingu ovlivněna historickým vývojem české společnosti a českého skautského hnutí.	Nejde o znalost dat, ale o porozumění událostem, které ovlivnily český skauting a které mají vliv i na skauting v současné době (zákaz skautingu, pronásledování a věznění skautů, obnova Junáka v 40., 60. a 90. letech).	
N	11	Je normální slušný člověk.	Základní předpoklad, se kterým počítáme. Touto kompetencí se rozumí dodržování běžných občanských a mravních norem.	
K	12	K lidem se běžně chová vstřícně a přátelsky.		
N	13	Umí přizpůsobit komunikaci situaci nebo osobě, s níž hovoří.		
N	14	Má přátelský a vstřícný postoj k ostatním v oddíle.		
N	15	Ví, jakým jednáním může odradit ostatní lidi od spolupráce.		
K	16	Umí si hrát.	Bez této dispozice těžko může rád a úspěšně být vůdce dětí.	
K	17	Zná a dodržuje zásady zdravého životního stylu a tyto zásady uplatňuje v oddíle.	Zdravé stravování, dostatečná tělesná aktivita, pravidelný denní režim, apod.	
N	18	Vše, co dělá, dělá s vědomím odpovědnosti vůči členům oddílu.	Tato kompetence poskytuje vůdci základní vodítko např. pro řešení krizových situací – každou situaci řeší tak, aby vyloučil nebo minimalizoval nepříznivý vliv na členy oddílu.	
K	19	Umí dobře nějaký obor skautské činnosti (táboření, znalost přírody, umění, ...).	Nejde o to mít detailní znalosti a dovednosti ve všech oborech, ale o to ovládat jeden obor dostatečně dobře, aby měl vedoucí inspiraci pro program oddílu a zdroj autority vůči jeho členům.	
K	20	Má znalosti a dovednosti, které může využít v programu oddílu.		
N	21	Je ochoten přijímat zpětnou vazbu od druhých. Snaží se poučit ze zpětné vazby a svých vlastních chyb.	Zde jde primárně o postoj, tj. o ochotu naslouchat zpětné vazbě a poučit se z vlastních chyb.	
K	22	ano	Je schopen přijímat zpětnou vazbu od druhých a vyvozovat z ní pro sebe důsledky.	Jde zejména o dovednost se ze zpětné vazby opravdu poučit. (Kompetence souvisí též se znalostí principů zpětné vazby a s dovedností dávat zpětnou vazbu druhým.)
N	23	ano	Je si vědom svých fyzických a psychických mezí, dokáže odhadnout své reakce ve vypjatých, nicméně pravděpodobných situacích.	Ví, jak se zbytečně nevystavovat těmto situacím, chová se tak, aby riziko minimalizoval. Má rozmyšlené a vnitřně přijaté „programy“ pro „krizové“ situace. Je si vědom „slabých stránek své psychiky“ (např. svých fóbii), snaží se s nimi vypořádat (a umí s nimi zacházet – co má udělat člověk, který má fóbii z hadů, když dítě na výpravě uštkne had?)

K	24	Je schopen kritické sebereflexe a zamyšlení nad svým vlastním jednáním a prožíváním. Snaží se o nadhled a poučení z vlastních chyb.	Umí nedestruktivně kritizovat a hodnotit sám sebe. Zná formy sebereflexe, které jsou tvůrčí, zajímavé a celkem příjemné.
K	25	Přemýšlí o hodnotách, kterými se řídí, o svém duchovním rozvoji, o svém svědomí, o vztahu k ostatním lidem.	
K	26	Má vizi svého osobního rozvoje a snaží se k ní postupnými kroky směřovat, staví si stále nové cíle.	Uvažuje o svých životních prioritách. Zvládá základy plánování si svého času, umí si čas rozvrhnout čas (umí využít metody plánování, které používá pro svůj oddíl i k plánování svého života, rozhoduje se podle svých priorit).
K	27	V oddíle i v běžném životě uznává stejné hodnoty a snaží se podle nich žít. Nevede dvojitý život, nepřetvařuje se.	Např. vedoucí, který je kuřák, by měl otevřeně přiznat svůj zlovyk členům oddílu (a nekouřit na táborech tajně). Současně však může kouřit jen tehdy, kdy to nepoškozuje jeho svěření (tj. nebude kouřit na schůzce nebo na programu).
K	28	Umí být přiměřeně tolerantní k ostatním, přičemž chápe, že tolerance má své hranice.	Umí vysvětlit, kdy je vhodné být tolerantní a kdy ne a jaké následky z obou případů plynou.
K	29	Respektuje tradice, rituály a symboly ostatních (jiných oddílů, společenství, kultur, ...)	
K	30	Dokáže se zapojit do diskuse nad současnými tématy z různých oblastí, dokáže k nim zaujmout postoj.	Jde o základní orientaci a schopnost uvažovat o naznačených tématech. (Má všeobecný přehled – kultura, politika, ekonomika, sport; základní fungování společnosti a životního prostředí.)

Oblast 2 – Organizátor

oblast	kategorie	číslo	zkouška	KOMPETENCE	KOMENTÁŘ
Oblast 2 - Organizátor	N	31		Respektuje zákony a jiné právní normy.	Snaží se zákony neporušovat a vede k tomu členy svého oddílu.
	K	32	ano	Zná základní právní předpisy.	Ví o existenci těchto právních předpisů, má základní představu o tom, čeho se týkají.
	N	33	ano	Ví, kdo je nositelem práv a povinností (právní osobnost).	Znalosti aplikuje i na své středisko a Junáka – českého skauta jako celek, ví, kdo má v Junáku – českém skautu právní osobnost a co to znamená. Ví, kdo jedná jménem organizační jednotky.
	N	34	ano	Ví, jak zacházet s osobními údaji, a tyto zásady dodržuje.	
	N	35	ano	Zná základy trestní odpovědnosti.	

N	36	ano	Zná základy občansko-právní odpovědnosti.	
N	37		Ví, jak řešit základní situace při porušení práv druhých.	
N	38		Zná práva dětí a ví, kde jsou obsažena.	Úmluva o právech dítěte.
K	39	ano	Zná instituce, organizace apod., které se zabývají porušováním práv dětí. Ví, kam se v případě porušování práv dětí obrátit.	Policie, linky bezpečí, sociální pracovníci, předpokládá se minimální znalost kompetence 31.
N	40	ano	Ví, při jakých oddílových činnostech v přírodě hrozí riziko porušení zákona.	Např. zákon o ochraně přírody a krajiny, lesní zákon, stavební předpisy, vodní zákon, dopravní předpisy apod. ...). Podstatou kompetence není znát přesná ustanovení zákona, ale vědět, že při určitých činnostech hrozí riziko porušení zákona a před jejich uskutečněním je vhodné příslušné zákony prostudovat nebo se poradit s odborníkem.
K	41	ano	Uvědomuje si přínos plynoucí z příslušnosti oddílu k Junáku – českému skautu a určité organizaci vůbec. Chápe, jaký smysl má pro oddíl jeho začlenění ve středisku a v Junáku – českém skautu.	Včetně výhod a přínosů, které z toho plynou jemu osobně.
N	42	ano	Ví, jak se jmenuje jeho středisko.	Přesný úplný název střediska, navíc zná i evidenční číslo v rámci organizace.
N	43		Dokáže na nutné úrovni zajistit agendu vedení svého oddílu (registrace, tábory, akce).	V první řadě zde jde o zvládnutí praktických dovedností, které jsou nutné pro vedení agendy oddílu.
K	44	ano	Zná základní prvky organizační struktury (středisko, okres, kraj, ústřední orgány) a jejich smysl pro Junáka – českého skauta a pro svůj oddíl.	
K	45	ano	Zná základní předpisy Junáka – českého skauta (Stanovy, Organizační řád, Hospodářský řád, Řád pro vzdělávání) a ví, proč je Junák – český skaut má.	Ví, jakou problematiku jednotlivé předpisy řeší, zná jejich hierarchii, ví, kde najde jejich platné znění a umí se orientovat v jejich textu.
K	46	ano	Má základní představu o tom, jak jednotlivé orgány (sněm, rada, vedoucí střediska, revizní komise) ovlivňují chod střediska. Je mu zřejmé, že jeho středisko bude takové, jaké si ho on a další vedoucí udělají.	
K	47	ano	Ví, co může dělat, pokud není spokojen s nějakým nařízením, rozhodnutím či předpisem.	Chápe základní principy demokracie v Junáku – českém skautu.

K	48		Ví, jakým způsobem středisko řídí oddíly, zná práva a povinnosti vedoucího oddílu ve střediskové radě.	
K	49	ano	Zná význam a možnosti pojištění při oddílové činnosti a ví, na co se příslušné pojištění vztahuje a za jakých podmínek.	
N	50	ano	Ví, jaké jsou povinnosti a odpovědnost vedoucího oddílu z hlediska hospodářského zajištění oddílové akce.	
K	51	ano	Ví, co zahrnuje hospodaření na úrovni oddílu, jaké jsou možnosti, povinnosti a odpovědnost vedoucího oddílu v hospodářské oblasti.	
N	52	ano	Zná nezbytné náležitosti dokladů tak, aby byly použitelné v účetnictví. Ví, jaké typy dokladů se používají k vyúčtování obvyklých výdajů (paragon, cestovní příkaz, smlouva, ...)	
N	53		Umí sestavit vyúčtování akce.	
N	54		Umí vést pokladní knihu (včetně pokladních dokladů).	Jde o základní praktickou dovednost.
K	55		Zná rozdíl mezi malou a velkou akcí a s nimi spojené povinnosti vůči středisku.	
K	56		Ví, co je to dar a co je jiný příjem (reklama).	
K	57		Ví, co jsou to členské příspěvky a kdo stanovuje jejich výši. Má představu, k čemu slouží členské příspěvky a co je z nich financováno. Ví, že může ovlivnit výši příspěvků pro svůj oddíl a jejich čerpání.	Dokáže srozumitelně vysvětlit členům oddílu, rodičům, apod.
K	58		Ví, že na oddílovou činnost potřebuje peníze a ví, že je i jeho starostí, zda oddíl bude mít dostatek peněz na svou činnost.	
K	59		Je schopen zajistit péči o oddílový majetek a vybavení (včetně klubovny).	
K	60	ano	Ví, kdo je vlastníkem majetku, který používá oddíl, ví, jak se tento majetek eviduje a proč.	

K	61		Ví, jaký je rozdíl mezi evidencí majetku a inventarizací.	
K	62		Umí používat obvyklé komunikační kanály.	
K	63		Zná obvyklé informační zdroje (např. internet).	
K	64		Ví, kde hledat informace o možnostech získání finančních prostředků pro činnost svého oddílu a o pravidlech, jak s nimi nakládat.	Ví, jaké zdroje může očekávat od Junáka – českého skauta a kde jinde hledat možnosti získání peněz.
K	65		Umí najít a využít informace, které mu poskytuje Junák – český skaut.	Dokáže používat Skautskou křižovatku a časopisy jako zdroje informací, které potřebuje.
K	66		Dokáže roztřídit a zhodnotit informace s ohledem na jejich relevanci a hodnověrnost.	
N	67		Umí si vést a zpracovávat informace o dítěti.	
N	68		Umí najít a zpracovat informace nezbytné pro činnost.	
N	69		Umí informace nezbytné pro činnost (pro potřeby výprav, schůzek, táborů atd.) poskytnout dál vhodnými informačními kanály.	
N	70		Dokáže poznat, které informace má předat dál a které ne – zbytečné informace, osobní informace atd.	
K	71	ano	Zvládá vnější komunikaci (mimo Junák – český skaut s rodiči, školou, veřejností, úřady, ...). Ví, jaké formy, přístupy a postupy použít pro tuto komunikaci.	
K	72		Zvládá komunikaci s ostatními činovníky, orgány a jednotkami Junáka – českého skauta (s ostatními oddíly, střediskem, ORJ atd.). Ví, jaké formy, přístupy a postupy použít pro tuto komunikaci.	
K	73		Zná různé běžně dostupné komunikační prostředky a dovede je vhodně používat (dopis, e-mail, telefon, osobní rozhovor, ...).	

N	74	ano	Ví, že je důležité komunikovat s rodiči, úřady, jinými oddíly, střediskem, školou, veřejností, a dokáže vysvětlit proč.	
N	75		Ví, co všechno je třeba pro zajištění a zorganizování oddílové akce (např. výpravy).	Např. připravit scénář akce, včas vydat potřebné pokyny a informace, řídit činnosti během akce, zajistit bezpečný průběh atd.
K	76	ano	Je schopen sestavit střednědobý plán oddílu (plán na rok nebo kratší období) podřízený dlouhodobé vizi.	Ověřování: závěrečná zkouška, vypracování konkrétního úkolu.
K	77	ano	Umí připravit plán tábora (cíle, program, technické, organizační a hospodářské zajištění, rozpočet).	
K	78	ano	Umí metodicky správně sestavit plán pro dílčí akci podřízený střednědobému plánu.	Záměr - mantinely - cíle - prostředky - scénář - vyhodnocení.
K	79		Umí sestavit plán řešení nějakého problému.	
K	80		Je schopen improvizovat, ale uvědomuje si meze plánování i improvizace.	Schopnost improvizovat souvisí s tvořivostí.
N	81	ano	Umí vytvořit scénář pro dílčí akci (schůzku, výpravu, ...). Umí k tomuto scénáři stanovit jednotlivé úkoly pro zabezpečení akce.	
N	82	ano	Ví, co je to rozpočet a k čemu slouží. Umí ke scénáři dílčí akce sestavit jednoduchý rozpočet.	
K	83	ano	Ví, že má mít vizi.	Ověřování: uvede důsledky absence vize oddílu a vysvětlí je.
K	84		Zná metody, jak postupovat při stanovení vize (dlouhodobé, střednědobé), nebo ví, kde ji hledat.	
K	85		Umí analyzovat situaci ve svém oddíle. Ví, proč analyzovat situaci.	
N	86	ano	Ví, že by měl oddíl přijímat nové členy, ví, proč je to důležité.	
K	87	ano	Zná způsoby, jak doplňovat členskou základnu svého oddílu.	

K	88		Za pomoci dostupných prostředků (mapa, GPS, internet, jízdní řád, dotaz u domorodců) umí najít cestu a spojení dopravními prostředky mezi dvěma libovolně zvolenými místy v ČR.	
K	89		Umí zvolit vhodnou trasu výpravy.	
K	90		Umí vybrat vhodné místo pro táboření.	Místo pro přenocování na jednu noc i místo na třítydenní tábor.
K	91		Program a činnost umí přizpůsobit počasí. Umí předem připravit variantu programu pro špatné počasí.	
K	92		Umí sestavit správný jídelníček a pitný režim na akce různého typu.	Výpravy, tábor.
K	93		Umí zajistit přípravu letního tábora po technické a materiální stránce (vyhledání a zajištění tábořiště, vybavení, doprava, materiál, táborové stavby).	
K	94		Umí zajistit likvidaci tábora, zbourání staveb, úklid okolí, ošetření a uložení materiálu.	
N	95	ano	Umí zvolit vhodnou výbavu na akce různého typu a rozsahu.	
N	96	ano	Umí zajistit přiměřený režim aktivity a odpočinku (včetně spánku).	
N	97	ano	Umí zajistit jídlo a pití v přiměřeném množství a kvalitě.	
N	98		Ví, jak v případě potřeby děti v přírodě zahřát a usušit.	
N	99	ano	Umí zajistit přiměřenou míru osobní hygieny a hygieny při táboření, vaření, bydlení apod.	
N	100	ano	Pro oddílové akce umí vybrat vhodné prostředí z hlediska bezpečnosti a hygieny (čisté ovzduší, nízká úroveň hluku, dostupný terén, bezpečný zdroj vody, ...)	Podle programu a možností. Smyslem této kompetence je, aby vůdce nepostavil tábor pod dálničním mostem nebo vedle smetiště či prasečáku, na druhou stranu by tato kompetence neměla znemožnit oddílu udělat procházku po centru Prahy nebo strávit část schůzky na plácku ve městě.
K	101	ano	Dokáže analyzovat příčiny vzniklých krizových situací a poučit se z nich. Umí předcházet krizovým situacím.	Krizí se zde rozumí událost nebo situace, která nějak ohrožuje členy oddílu, program, majetek apod. (např. dopravní nehoda, povodeň, požár, vykradená klubovna, na výpravě ujede vlak apod.)

N	102	ano	Umí zajistit odpovídající bezpečnost prováděných činností. Zná bezpečnostní pravidla a řídí se jimi.	Ví, které činnosti může s dětmi provozovat sám a které může vést jen vyškolený odborník s oficiální kvalifikací (slačování, jeskyně, divoká voda, apod.)
K	103		Má obecné znalosti a dovednosti potřebné pro poskytnutí včasné a účinné první pomoci.	Organizace první pomoci, na co nezapomenout, schopnost improvizovat, sebeovládání v krizových situacích. <i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	104		Prakticky ovládá umělé dýchání a nepřímou masáž srdce a další život zachraňující úkony.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	105		Umí ošetřit lehká poranění (odřenina, řezná rána, podvrtnutí, klíště, ...).	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	106		Ví, jak postupovat při úrazech hlavy, hrudníku, břicha, končetin, zvládá první pomoc a základní ošetření těchto úrazů.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	107		Umí zajistit péči při náhlých onemocněních – např. bolesti břicha, cévní mozková příhoda, cukrovka, epilepsie, křeče.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	108		Umí zastavit různé druhy krvácení.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	109		Ví, jak postupovat při šoku, alergických stavech a bezvědomí.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	110		Umí poskytnout záchranu tonoucím.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	111		Umí poskytnout první pomoc při úrazech elektrickým proudem, poleptání, otravách.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	112		Umí ošetřit popáleniny, omrzliny, úpal a úžeh.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
K	113		Zná základní infekční nemoci, rozpozná jejich příznaky a umí poskytnout základní ošetření.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
N	114		Umí poskytnout první pomoc se zaměřením na specifika dětského věku a táborovou kliniku - horečnaté stavy, drobná zranění, průjmy, alergie.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
N	115		Ovládá základy ošetřování nemocných, ví, jak postupovat při infekčním onemocnění na táboře nebo ve větší skupině lidí.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
N	116		Rozumí organizaci integrovaného záchranného systému, zná linky tísňového volání, umí zavolat záchranku a další pomoc.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>

N	117	Ovládá polohování, transport nemocných, zvládá základní obvazovou techniku.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
N	118	Ví, jaké je povinné vybavení lékárníčky, zná základní skupiny léků a jejich použití.	<i>Součást zdravotního kurzu</i>
N	119	Umí zajistit, aby na každé družinové a oddílové akci (včetně tábora) byla přiměřeně vybavená lékárna.	Smyslem této kompetence je vědět, že jednou z povinností vůdce je zajistit správně vybavenou lékárnu na jakoukoli oddílovou a družinovou akci. Vůdce nemusí sám umět vybrat a sehnat správné léky a materiál, musí však umět sehnat lékaře nebo zdravotníka, který potřebné léky a materiál sežene. <i>Součást zdravotního kurzu</i>
N	120	Zná základní závazné zdravotnické předpisy týkající se činnosti oddílu.	Např. povinnosti zdravotníka tábora, znalost nutných dokladů k pobytu na akci (bezinfekčnost, posudek o způsobilosti dítěte, vedoucího, pracovníka v kuchyni), zdravotní deník, fyzická a psychická zátěž dítěte při pobytu na táboře, režim dne, osobní hygiena, stravování. <i>Součást zdravotního kurzu</i>
N	121	Je schopen zajistit potřebné lékařské ošetření dětí na táboře.	Ví, kde je nejbližší lékař, pohotovost a nemocnice v místě tábora, komunikuje s místním lékařem. <i>Součást zdravotního kurzu</i>
N	122	Při činnosti oddílu uplatňuje zásady prevence úrazů a onemocnění.	Např. vhodné vybavení, přiměřená zátěž, otužování, bezpečnost, apod. <i>Součást zdravotního kurzu</i>

Oblast 3 – Vůdce

oblast	kategorie	číslo	zkouška	KOMPETENCE	KOMENTÁŘ
Oblast 3 - Vůdce	K	123		Ví, jaké jsou hlavní zdroje autority. Umí si autoritu dlouhodobě budovat.	Např. ví, že autoritu narušuje nedůslednost, špatný osobní příklad, nadměrné používání autoritativních příkazů v nevhodnou dobu apod.
	K	124		Umí vysvětlit, jaký vliv mají schopnosti vůdce na jeho autoritu. Uvědomuje si, které jeho vlastnosti a dovednosti mohou být zdrojem autority vůči členům oddílu.	
	K	125		Chápe, že se bude dostávat do vnitřních konfliktů rolí, kdy působí jako autorita a současně má být vůči dětem otevřený a přátelský. Ví, jak tyto konflikty řešit.	

K	126	ano	Zná základní styly vedení a ví, v jakých situacích je vhodné je použít (umí rozpoznat, kdy je čas na diskuzi a kdy je čas na rozhodnutí a následný „rozkaz“).	Ví, v jakých situacích může nechat rozhodovat členy oddílu, kdy s nimi o rozhodnutí diskutovat a kdy musí rozhodnout sám bez diskuze.
K	127		Ví, jaká rizika přináší autorita a moc, uvažuje nad možnými příklady zneužití moci a autority ve skautském prostředí.	
K	128		Ví, jak pomoci rádcům s budováním jejich autority vůči členům družin.	Podobně i u vlčat a světlušek, resp. v roverském věku.
N	129		Umí udržet přiměřenou kázeň v oddíle.	
N	130		Umí vydat příkaz (přiměřeným způsobem, tónem a hlasem), který dává minimum příležitostí pro neuposlechnutí.	Jde o praktickou rétorickou dovednost umět vydat dostatečně autoritativní příkaz v krizové situaci.
N	131		Umí rozpoznat situace, kdy je nutné použít autoritativní příkaz.	Např. v krizových situacích, v nebezpečí, když se schyluje k hádce mezi členy apod.
N	132		Uvědomuje si, že je v každé situaci vzorem (ať chce nebo nechce), a uvědomuje si důsledky svého chování.	Vyjmenuje příklady chování, kdy by mohl být špatným vzorem členům svého oddílu – v různých oblastech (mezilidské vztahy, vztah k přírodě, ke svému okolí, ...).
N	133		Nezneužívá své autority.	
K	134		Snaží se předcházet zbytečným osobním konfliktům.	
K	135		Ví, že v některých případech je konflikt nevyhnutelný. Ví, jak se v takovém případě zachovat tak, aby konflikt vyústil v řešení přijatelné pro obě strany.	
	136		Umí řešit krizové situace, které souvisejí s mezilidskými vztahy a konflikty.	
N	137		Ví, co to je hygiena práce, a dbá na její dodržování, aby co nejvíce snížil riziko nehod a zkratových jednání.	Je si vědom toho, že nevyspalý a unavený vedoucí může udělat fatální chybu. Je si vědom i rizika alkoholu a dalších psychotropních látek. Dokáže odhadnout své možnosti a nenabírá si nezvládnutelné úkoly.
N	138		Zná a používá zásady slušné a situací přiměřené komunikace.	
N	139	ano	Ví, jaké jsou možné chyby při komunikaci s ostatními (osobní útoky, pomluvy...), a snaží se jim vyhýbat.	

K	140	ano	Umí motivovat své spolupracovníky a členy oddílové rady k práci pro oddíl.	
K	141		Uvědomuje si potřebnost spolupracovníků při vedení oddílu.	
K	142		Ví, jak hledat a získávat spolupracovníky (v oddíle i mimo něj).	
K	143		Dokáže si udržet kontakt s lidmi, kteří z oddílu odejdou, využít je např. jako „externisty“.	Snaží se rozcházet s lidmi v dobrém, pokud není možná spolupráce. Ví, jak minimalizovat riziko zbytečných nedorozumění ve svízelných situacích.
K	144		Dokáže spojit úkoly s nejvhodnějšími lidmi.	Umí pro splnění úkolu najít nejlepšího člověka. Snaží se pro každého svého spolupracovníka najít co nejlepší uplatnění.
K	145		Chápe, že pro úspěšné trvání oddílu je nutné hledat si nástupce. Ví, jak si nástupce najít a jak ho připravit pro převzetí oddílu.	
K	146		Umí podporovat soudržnost skupiny (v oddíle), ví, že je to důležité. Umí vytvořit ze skupiny partu (lidi se spolu cítí dobře, rozumí si).	Ukáže příklady, kdy svým aktivním chováním, programem, rituály apod. podporuje soudržnost skupiny a partu. Umí vysvětlit, které spontánní situace přispívají k budování party. Umí vysvětlit, jaké situace můžou dobré vztahy nabourat a jak se těmto situacím bránit.
K	147		Dokáže vést jednotlivce nebo skupinu k reflexi zážitku vlastního chování vedoucí k zobecnění a poučení.	Jde o elementární základy porozumění tomu, co je review, rozlišení review a zpětné vazby – prožít si review na vlastní kůži a umět ho ve velmi jednoduché formě použít v oddíle.
K	148	ano	Umí pracovat v týmu.	Např. umí při vedení oddílu spolupracovat se svými zástupci a oddílovou radou.
N	149		Umí spolupracovat s ostatními.	
K	150		Umí zadat úkol, průběžně jej kontrolovat a na závěr zhodnotit.	
K	151		Umí vést porady v rámci oddílu.	
K	152		Je schopný argumentace. Umí argumentovat – zná prostředky argumentace.	
K	153		Rozumí základům verbální a neverbální komunikace, zná a používá základní pravidla různých forem komunikace.	
K	154		Své komunikační dovednosti umí využít při vyjednávání podmínek pro oddílovou činnost (klubovna, dotace, tábor, apod.).	

K	155		Umí připravit a přednést krátký proslov na zadané téma, má základní rétorické dovednosti.	
K	156		Dokáže vysvětlit ostatním, proč se věnuje vedení oddílu	Dokáže to vysvětlit různým lidem (rodičům, kamarádům, dětem v oddíle apod.) Navazuje na kompetenci: <i>Uvědomuje si, proč se věnuje vedení skautského oddílu</i>

Oblast 4 – Vychovatel

oblast	kategorie	číslo	zkouška	KOMPETENCE	KOMENTÁŘ
Oblast 4 - Vychovatel	K	157		Ví, co chce děti naučit, umí si to rozmyslet a uspořádat.	
	K	158		Umí vybrat a použít vhodné metody a prostředky, aby děti naučil, co potřebuje. Umí vysvětlit, co potřebuje.	
	N	159		Umí sdělit dětem srozumitelně a zřetelně, co potřebuje tak, aby to pochopily a zařídily se podle toho.	Přiměřeně k věku dětí.
	K	160	ano	Umí najít vhodné prostředky ke splnění určitého výchovného cíle.	K cíli dokáže najít vhodné a atraktivní prostředky. Dovede s dětmi pracovat tak, aby je to bavilo, a přitom dokázal splnit své výchovné cíle.
	K	161	ano	Dokáže analyzovat, jaké výchovné cíle může plnit určitým programem či aktivitou.	Umí vysvětlit, proč určitý program zařazuje tam, kam ho zařazuje, a dokáže si ho obhájit. Zná důsledky vytváření programu pro program.
	K	162		Ví, kdy, jak a proč je nutné měnit vizi oddílu.	Umí své vize přehodnotit. Ví, co se stane, když oddíl svoji vizi nedokáže změnit.
	N	163		Není ve vědomém rozporu se skautskou výchovnou metodou, nepopírá ji svou činností.	Kompetence nutně nevyžaduje, aby skautské výchovné metodě skutečně rozuměl. Naučit lze použitím programů typu řízená debata, modelové situace, motivační monolog apod. a vlastním příkladem. Jde o postoj, ověřovat lze při různých programech nebo sebehodnocením.

K	164	ano	Ví, co je to skautská výchovná metoda. Rozumí jejím jednotlivým prvkům a ví, jak používat skautskou výchovnou metodu při své práci v oddíle.	Chápe, že skautská výchovná metoda je celek, kde jednotlivé prvky lze oddělit jen pro lepší pochopení ale ne pro praktické užití. Dokáže podrobně rozebrat a vysvětlit každý prvek skautské výchovné metody. Dokáže popsat provázanost a společné působení jednotlivých prvků skautské výchovné metody na příkladech z oddílové činnosti. Chápe družinový systém jako jeden ze základních pilířů skautské výchovné metody, umí vysvětlit jeho principy. Ví, jak pracovat družinovým systémem v oddíle s malým počtem členů.
K	165		Ví, jak využít skautskou výchovnou metodu při práci s věkovou kategorií, na kterou je zaměřen.	
K	166	ano	Umí využít skautskou výchovnou metodu ke splnění výchovných cílů.	Výchovné cíle si určí buď sám podle situace svého oddílu, nebo je dostane jako součást zadání modelové situace. U každého cíle uvede, jaké prvky skautské výchovné metody pomohou k jeho naplnění, vysvětlí nejlépe na konkrétních příkladech.
K	167		Umí vysvětlit principy skautské výchovné metody a jejich použití rádcům družin. Umí je naučit s ní pracovat.	
K	168	ano	Umí metodicky pracovat se skautskou stezkou. Ví, proč a jak stezku použít jako východisko při plánování. Umí skauty motivovat k plnění stezek. Ví, jak ověřovat znalosti a dovednosti ze stezky. Ví, jak se stezkou nepracovat (frontální výuka, zkoušení).	
K	169		Umí metodicky pracovat s odborkami. Umí je využít jako základ pro individuální rozvoj svých svěřenců. Ví, kde a jak zajistit pro práci na odborkách spolupracovníky.	
K	170		Umí při výchovné práci účinně využívat nástroje, které mu poskytuje Junák – český skaut – např. závody, časopisy, celostátní a regionální akce.	Vůdce umí posoudit, co je pro jeho oddíl vhodné, u každého z nabízených nástrojů uvažuje, co přinese jeho oddílu. Umí zdůvodnit, proč některý z nabízených nástrojů nevyužije.
K	171		Ví, co je nový výchovný program Junáka – českého skauta. Ví, jaké nabízí příležitosti jemu i jeho oddílu.	Chápe silné i slabé stránky nabídek skautského programu – zejména stezku – a je schopen k nim zaujmout zdůvodněný postoj (zda je bude či nebude používat a proč).

K	172		Umí vybrat a zorganizovat hru. Zná zdroje her a aktivit (knihy, internet). Umí hru výchovně využít.	
K	173		Umí hru upravit a přizpůsobit výchovným cílům, kterých chce dosáhnout.	
K	174		Uvědomuje si význam prostředí pro výchovné působení. Ví, jak různá prostředí působí při výchově.	Vysvětlí na příkladech.
K	175		Ví, jak využívat tradic, rituálů a symbolů v činnosti oddílu. Uvědomuje si, jaký mají smysl, co přinesou oddílu a jeho členům. Ví, jak je používat, aby členům oddílu neškodily.	Dokáže rozčlenit tradice, symboly a rituály podle cílů a smyslu. Nevnímá je jako cíl, ale jako prostředek naplnění určitých výchovných cílů. Umí se vzdát tradiční činnosti nebo rituálu, které nemají výchovný smysl.
K	176		Uvažuje o významu symbolů, rozumí funkci symbolů. Dokáže respektovat jak obecné zvyklosti, tak individuální přístup k symbolům.	Na příkladu ukáže, jak rozumí vybranému symbolu. Nejedná se jen o skautské symboly. Uvede příklady, jak členům oddílu přiblížit obecně sdílené symboly.
N	177		Ví, jak při oddílové činnosti používat rituály, tradice a symboly tak, aby neškodily členům oddílu.	Chápe, že některé zvyklosti v oddílech mohou být některým členům (nováčkům) nepříjemné a mohou hraničit s šikanou či ubližováním dětem v oddíle (např. tradice házet nováčky na první výpravě do potoka nebo trestat vyliším ešusu studené vody za krk).
N	178		Umí rozlišit, který program může určit jako povinný a kdy by měl program či rituál pojmout jako dobrovolný.	
K	179		Ví, jak si pěstovat přátelský vztah k dětem, a dělá to.	
N	180	ano	Ví, jak děti motivovat, rozlišuje a umí používat různé způsoby motivace.	
N	181	ano	Zná základní vývojové charakteristiky dítěte a dovede podle nich s dětmi pracovat, ví o fyzických a psychických hranicích dětí v různém věku a tyto hranice respektuje.	
K	182	ano	Ví, že je nutné volit odlišný program pro různé věkové kategorie, a uvědomuje si rizika, která přináší uvedení programu v nevhodném věku.	Ukáže a vysvětlí na příkladech.

K	183		Chápe odlišnosti chlapců a dívek v různém věku a tyto odlišnosti respektuje.	
K	184		Zná výhody a nevýhody koedukovaných a nekoedukovaných oddílů. Umí přizpůsobit oddílový program podle druhu svého oddílu.	
K	185		Zná výhody a nevýhody práce s více věkovými kategoriemi v jednom oddílu. Umí přizpůsobit oddílový program podle druhu svého oddílu.	
K	186		Orientuje se ve světě dnešních dětí (škola, zájmy, hodnoty, zábava, kamarádi, parta, ...) Ví, kde hledat informace o dnešních dětech.	Součástí je i znalost, jaké mají děti zájmy a možnosti v místě, kde působí jeho oddíl.
K	187		Ví, co dnešní děti zajímá, a na základě toho je dokáže zaujmout, získat a přivést do oddílu.	Jde zejména o to, umět oslovit a zaujmout děti a přivést je do skautského oddílu. Bez schopnosti získávat nové děti do oddílů nebude skauting existovat.
K	188		Dovede s dětmi pracovat tak, aby je to bavilo, a přitom dokázal splnit své výchovné cíle.	Skauting není hnutí, které by se mělo podbízet vkusu mladých lidí, na druhé straně je třeba „chytat ryby na to, co jim chutná“ (B. P.).
K	189	ano	Má přehled o rizicích, která ohrožují děti a mládež (závislosti, sekty, zneužívání, ...), ví, jak děti o těchto rizicích přiměřeně informovat, je schopen pomoci, když se na něho dítě obrátí s prosbou o pomoc nebo o radu.	Bud' o věci ví tolik, že dětem vysvětlí vše potřebné, nebo umí sehnat odborníky, literaturu, instituce, na které je možné se obrátit.
K	190	ano	Ví, jak rozpoznat, že má dítě nějaký problém, a umí mu s ním pomoci.	
K	191		Dovede posoudit, co pro děti je užitečné a co není.	Předává dětem užitečné informace a dovednosti pro tento svět. Soudí na základě znalostí jejich potřeb i potřeb současného světa.
N	192	ano	Umí používat odměny a tresty.	
N	193		Umí komunikovat s dětmi přiměřeně jejich věku a vyspělosti.	
N	194	ano	Uvědomuje si, že každé dítě je jedinečná osobnost, a podle toho s ním jedná.	
N	195		Umí nacházet způsoby a hledat či vytvářet situace, ve kterých pozná osobnost dítěte.	

N	196		Umí zjistit, jaká je rodinná a osobní situace dětí v oddíle, a umí tomu přizpůsobit své chování a vystupování.	Zajímá se o svět dětí, které má v oddíle. Souvisí s kompetencemi, které se týkají komunikace a spolupráce s rodiči.
N	197		Umí poznat sociální vztahy v oddíle podpořit děti, které jsou v oddíle v sociálně nevýhodné situaci.	
N	198	ano	Ví, že v jeho oddíle mohou být děti se specifickými poruchami učení. Ví, jak se chovat, aby těmto dětem nevědomě neublížoval.	Specifické poruchy učení – např. dyslexie, dysgrafie, ...
K	199		Zná základní metody a přístupy, jak pracovat s dětmi se specifickými poruchami učení.	Má přehled o jednotlivých typech SPU. Zná specifika práce s nimi. Ví, jaká to přináší rizika, má základní představu, jak k těmto dětem přistupovat, co od nich očekávat, jaké na ně klást požadavky, tuší, kolik jich je v populaci. Ví, na koho se obrátit. Ví, že není v jeho silách a možnostech tyto děti léčit či napravovat.
K	200		Umí odpovědět na otázku „Kolik je to ještě kilometrů?“	Jde o dovednost motivovat děti k snášení určité míry nepohodlí a námahy. Vůdce by měl umět odpovědět na uvedenou otázku dětem různého věku.
K	201		Umí dát oddílu jeho vlastní tvář. Ví, co je skautským oddílům nutně společné a v čem se mohou a mají lišit a vytvářet tak jedinečná společenství.	Ví, čím je jeho oddíl specifický a zajímavý.
K	202		Umí připravit program oddílu tak, aby využil i své speciální a odborné znalosti a dovednosti.	Využití svých znalostí a dovedností vnímá jako jeden z prostředků, který přispívá ke splnění výchovných cílů, které si stanovil.
K	203		Uvědomuje si, že jeho znalosti a dovednosti jsou příležitostí a prostředkem rozvoje oddílu, nikoli jeho cílem.	

Oblast 5 – Program

oblast	kategorie	číslo	zkouška	KOMPETENCE	KOMENTÁŘ
Oblast 5 -	K	204		Umí vést děti k tomu, aby měly ve svých věcech pořádek.	
	K	205		Umí zjistit, co děti umí a co neumí, dokáže jim pomáhat v rozvíjení jejich schopností a dovedností.	

K	206	ano	Umí děti připravit na zvládání a řešení různých krizových a obtížných situací.	Klade před děti přiměřené překážky a pomáhá jim s jejich řešením (opak je, že před dětmi překážky odstraňuje).
K	207		Umí naučit děti v oddíle poskytnout první pomoc a přivolat záchranku.	
K	208		Umí vést děti ke kritickému výběru a posuzování informací.	
K	209		Zná způsoby, jak vést děti k samostatné tvořivosti. Ví, proč a jak je samostatná tvořivost důležitá.	
K	210		Zná metody, jak vést členy oddílu k sebereflexi, umí pro to najít vhodné programy. Umí jim poskytovat správnou zpětnou vazbu.	
K	211		Umí děti učit komunikovat a vystupovat před ostatními.	
K	212		Umí rozvíjet manuální zručnost a dovednosti dětí, umí pro tento účel připravit vhodné programy.	
N	213		Ví, že je třeba děti naučit činnostem potřebným pro život v oddíle (např. sbalení batohu, postavení stanu, vaření, úklid,...). Umí to děti vhodným způsobem naučit.	
K	214	ano	Umí u dětí rozvíjet hodnoty, svědomí a duchovní život. Podporuje děti jako jedinečné morálně silné jedince.	
K	215		Zná způsoby, jak vést děti k sebevýchově.	
N	216	ano	Ví, že je důležité děti vést k vytváření a prožívání hodnotných mezilidských vztahů a přátelství, umí pro to vytvořit v oddíle vhodné podmínky.	
K	217		Ví, že je důležité vést děti k aktivní službě okolí a umí v oddíle navodit vhodné podmínky a připravit programy pro vzájemnou službu jeho členů i pro službu okolí.	
K	218		Umí vést děti k odpovědnosti vůči společnosti.	
K	219		Umí vychovávat děti k tomu, aby znaly svá práva.	

K	220		Umí vytvořit v oddíle nebo družinách demokratické prostředí, kde se děti podílejí na rozhodování a nesou za ně odpovědnost.	
K	221		Umí vést děti k porozumění demokratickým principům fungování společnosti (v oddíle, ve třídě, v obci, v Junáku – českém skautu, ...) a dokáže je vést k aktivnímu podílu na demokratickém rozhodování přiměřenému jejich věku.	
K	222		Umí u dětí rozvíjet toleranci k odlišnostem (ve vztahu k jiným oddílům, kulturám, náboženství apod.) Umí pro oddíl vymyslet a připravit program, který bude toleranci u dětí rozvíjet.	
K	223		Uvědomuje si propojenost dnešního světa. Ví, co je globalizace a jak se projevuje v jeho životě. Přijímá svůj podíl odpovědnosti za dnešní svět.	
K	224		Umí vést děti ke vnímání krásy a k jejímu porozumění. Ví, jak vést děti ke vnímání a poznávání cenných výtvorů lidské kultury.	
K	225		Ví, jak vést děti v oddíle ke vnímání krásy přírody. Přemýšlí, proč vést děti k vnímání krásy přírody.	Jde o pochopení, že krásné je i to, co člověk nevytvořil, co existuje a vzniká bez jeho přičinění, co je na něm nezávislé atp.
K	226	ano	Umí vést děti ke vnímání a uznání hodnoty přírody. Umí rozvíjet jejich vztah k přírodě.	Osobní vztah a odpovědnost vůči přírodě. Příroda jako nenahraditelný zdroj poznání, poučení a setkávání se s opravdovostí. Příroda jako místo pro odpočinek a znovunabytí duševních sil.
K	227	ano	Ví, jak vést děti k šetrnému chování k přírodě a jak toto chování zavádět do oddílové činnosti.	Ví, proč je to důležité a umí to vysvětlit.